

ENAKOPRAVNOST

E Q U A L I T Y

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK) MARCH 1, 1945

STEVILKA (NUMBER) 49

VOL. XXVIII.—LETTO XXVIII.
F. D. R. se vrnil; bo danes poročal pred kongresom

WASHINGTON, 28. februarja. — Predsednik Roosevelt se je danes vrnil s konferenco v Jalti. Bil je sijajno razpoložen in je takoj naznani, da bo že jutri (danes) osebno stopil pred kongresom in podal poročilo o zaključkih, kateri so bili sprejeti na konferenci velike trojice na Krimu.

Predsednik bo podal svoje poročilo v kongres ob 11:30 po clevelandskem času, in njegovo poročilo bodo oddajale vse radijske postaje v deželi.

Trdno prijateljstvo med tremi velesili

Predsednik bo v svojem poročilu odkril, kakor je pokazalo včeraj poročilo premierja Churchillja pred britskim parlamentom, da je konferenca v Jalti rodila novo, trdno vez prijateljstva med predstavniki Zedžarja, Velike Britanije in Rusije — njim samim, premierjem Churchillom in maršalom Staljinom.

To bo prvič po preteklu več kot dveh let, da bo predsednik Roosevelt osebno govoril pred kongresom, in pridakuje se, da bo predvsem poudaril kakor je bil Churchill v britskem parlamentu, da se zapadni demokrati lahko zaneseta na dobro voljo in iskrenost Sovjetske unije in premierja Stalina, in da enako tudi Rusija zanaša na dobro voljo in prijateljstvo Amerike in Anglije.

Ameriški general daje visoko priznanje Jugoslovjanom

Major General Nathan F. Twining, poveljnik 15. ameriške zračne sile, je podal sledenje:

"Pred 14 meseci je začela 15. zračna sila operacije nad Jugoslavijo; ves ta čas so bili mnogi ameriški avijatiki prisiljeni speti se na vašo zemljo. Tisti, ki so se morali spustiti, so danes nemški borce mesto da bi bili ujetniki, zato se morata kar najbolj zahvaliti za prijateljstvo in hrabrost moštva in država v Jugoslaviji."

Predsednik odbora, Todor Pavlov, je izjavil, da bo kongres deloval za čim tesnejše stike med Slovani, kar bo ojačalo prijateljstvo med vsemi svobodljubnimi narodi.

SOFIJA SE ORGANIZIRA VSE-SLOVANSKI KONGRES

SOFIJA, 25. februarja. (Zakasnelo). — V soboto bo tukaj ustanovljen vse-slovenski kongres, ki bo dal izraza odločnosti vsega slovanstva za borbo proti germanski in fašistični agresivnosti v splošnem. Tozadnji odbor je povabil na kongres delegacije iz Rusije in Jugoslavije.

SE USTRELIL NA PRAGU ZDRAVNISKE FAKULTETE

COLUMBUS, 27. februarja. — Na pragu zdravniške fakultete Ohijske državne univerze si je pognal kroglo skozi glavo 43-letni Glenn Wilson, ob cigarji.

Trupla je bila najdena notica,

da se truplo izroči zdravniški šoli v svrhu raztelesenja in znanstvenega proučevanja.

SIRIJA JE NAPOVEDALA VOJNO SILAM OSISCA

DAMASK, Sirija, 28. februarja. — Včeraj je poslanska zbornica odobrila vojno napoved Nemčiji in Japonski, s čemur je Sirija postala tretji narod na Srednjem vzhodu, ki je podvzel tako akcijo v teku štirih dni.

Gov. Lausche zagrozil malomarnim županom

Z ozirom na preiskavo, ki je sedaj v teku v delovanju raketskih elementov povodom umora Nathana Eisenberga, nižinskega "kralja" v Clevelandu, je včeraj governor Lausche v Columbu izjavil, da bo nastopil proti vsem županom v državi, o katerih bi se ugotovilo, da so malomarni v pobijanju nižinskih elementov. V skrajnem slučaju se bo poslužil svoje oblasti in take župane enostavno odstavil.

GEN. MACARTHUR IZROČIL CIVILNO VLADO FILIPINOM

MANILA, 27. februarja. — Gen. MacArthur je včeraj s formalnimi ceremonijami vrnil civilno upravo Filipinskih otokov pred predsedniku Sergiju Osmenom. To se je zgodilo ob navzočnosti članov filipinskega kabimenta, kongresa in drugih visokih vladnih uradnikov.

300 NEMCEV BAJE UBITIH V UPORNISKEM IZBRUHU

STOCKHOLM, 28. februarja. — V Copehagenu na Danskem je pre-

Sporazum med maršalom Titom in feldmaršalom Aleksandrom

Vtis obstoji, da je bil med drugim dosežen sporazum glede okupacije in uprave Trsta, Reke in Istre

RIM, 26. februarja. — Zavezniški gl. stan je naznani, da je bil med feldmaršalom Sir Haroldom R. L. G. Aleksandrom, vrhovnim poveljnikom zavezniških sil v Sredozemlju, in maršalom Titom dosežen popoln sporazum "glede vseh točk" z ozirom na bodočo ko-ordinacijo njihovih sil.

Povzetovanje med zavezniškim poveljnikom in maršalom Titom se je vrnilo v Belgradu. Podrobnosti sporazuma niso bile objavljene.

Poleg tega, da sta se sporazula glede skupne uporabe zavezniške in jugoslovanske Osvobodilne vojske maršala Tita, sta se tudi s edinila glede upravnih ukrepov, ki se imajo izvesti, kadar njihove oborožene sile eventualno spojijo svoje moči.

Za enkrat se ni objavilo podrobnosti sporazuma glede upravnih vprašanj, ampak tukaj obstoji vtis, da sta se Sir Alexander in maršal Tito sporazumela med drugim tudi glede okupacije in uprave Trsta, Reke in cele Istre.

Tito zahteva slovensko Primorje za Jugoslavijo

Jugoslovani niso nikdar skušali skrivati dejstva, da so odločeni, da se mora to ozemlje po vojni vzeti Italiji. Vprašanje,

KRATKE VESTI

V SOFIJI SE ORGANIZIRA VSE-SLOVANSKI KONGRES

SOFIJA, 25. februarja. (Zakasnelo). — V soboto bo tukaj ustanovljen vse-slovenski kongres, ki bo dal izraza odločnosti vsega slovanstva za borbo proti germanski in fašistični agresivnosti v splošnem. Tozadnji odbor je povabil na kongres delegacije iz Rusije in Jugoslavije.

Predsednik odbora, Todor Pavlov, je izjavil, da bo kongres deloval za čim tesnejše stike med Slovani, kar bo ojačalo prijateljstvo med vsemi svobodljubnimi narodi.

MUSSOLINIJEVA LJUBICA PISE VOJNE SPOMINE

RIM, 27. februarja. — Tu se je danes zvedelo, da Cornelia Tanzi, bivaša priležitna Benita Mussolinija, piše spomine svojega razmerja s padlim fašističnim diktatorjem, da pa je odklonila ponudbo nekega ameriškega magazina, da jih proda za "visoko vsoto." Na nasvet svojega odvetnika se je Signora Tanzi odločila, da spominov ne bo prodala, dokler spis ne bo končan.

GEN. MACARTHUR IZROČIL CIVILNO VLADO FILIPINOM

MANILA, 27. februarja. — Gen. MacArthur je včeraj s formalnimi ceremonijami vrnil civilno upravo Filipinskih otokov pred predsedniku Sergiju Osmenom. To se je zgodilo ob navzočnosti članov filipinskega kabimenta, kongresa in drugih visokih vladnih uradnikov.

300 NEMCEV BAJE UBITIH V UPORNISKEM IZBRUHU

STOCKHOLM, 28. februarja. — V Copehagenu na Danskem je pre-

VOJAK IZ NEW YORKA POSLAL RDEČI VOJSKI ZAGOTOVILO PO ZRAKU

NEW YORK, 27. februarja. — Včeraj je neki ameriški vojak iz New Yorka ustvaril neuraden stik z Rdečo vojsko, ki se bori na vzhodni fronti 30 milij od Berlina.

Glasom poročila, ki ga je prejela NBC radio postaja iz Evrope, je kaprol Paul Goldstein, ki je prvih 20 let svojega življenja prebil v Rusiji, sedaj pa služi pri ameriški zračni sili kot mehanik, pregovoril dva ameriška pilota, ki sta včeraj bombardirala Berlin, da sta po bombardiranju svojih tarč nadaljevala s poletem nadaljnih 30 milij do ruske linije, kjer sta spustila na zemljo s padalom naslednjo v ruščini pilotom sporočilo:

"Ruskemu vojaku: Berlin ni večdaleč, ampak tam se še vedno nahaja dom prokletih naciij. Ko prihajate bližje je v bližje do njega, ne pozabite, da ona letata z belimi zvezdami v zraku so z vami ob vsaki pedi vaše težke borbe, dokler ne bo izvojevana točna zmaga."

Zahvala maršala Tita

Maršal Tito se je v odgovoru zahvalil za pomoč zavezniških sil, zlasti "junaškim britskim, ameriškim in sovjetskim letalcem," ki so prinesli jugoslovanskim patriotom na tisoče ton potrebščin.

"Mi se nahajamo na sredi med dvema gigantičnima armada," je rekel maršal Tito. "Na naši levi je armada maršala Alexandra, na naši desni pa armada maršala Tolbuhina. Bili smo priča prijateljstvu in bratstvu, ki ju druži."

LONDON IN MOSKVA POZIVLJATA ČEHE, DA PRIČNO Z BORBO

LONDON, 27. februarja. — Radiske oddaje iz Londona in Moskve so snci naslovile apel na podtalne sile v Češkoslovaški, da odprto v širom deželu začno vstajati proti nemškim okupacijskim silam.

Apel, katerega je podpisalo 18 članov petih češkoslovaških strank, pravi, da je napolil čas,

da se prične z odprto borbo za trge in vasi v deželi.

SPORAZUM Z UNRRA GLEDE POMOČI DOSEŽEN

LONDON, 27. februarja. — Radiske oddaje iz Londona in Moskve so snci naslovile apel na podtalne sile v Češkoslovaški, da odprto v širom deželu začno vstajati proti nemškim okupacijskim silam.

Poleg njega ima Dolencova družina še dva sina pri oboroženih silah: Pvt. Frank se nahaja na Palau otoku na Pacifiku, Pvt. Anthony pa je v Camp Flannin v Texasu. Albin je pred odhodom k vojakom delal pri City Ice & Fuel Co.

PAUL PECEK

Mrs. Nettie Pecek, stanujoča na 14302 Sylvia Ave., je prejela poročilo od vojnega departmanta, da je bil 29. januarja ranjen v Franciji njen mož, Pfc. Paul Pecek, ki je bil poklican k vojakom lanskemu januarju.

Pfc. Pecek je poprij delal pri W. S. Tyler Co. in je bil poslan preko morja preteklega decembra.

EDWARD TOMSIC

Mr. in Mrs. John Tomšič, stanujoča na 809 Rudyard Ave., sta bila obveščena, da je bil 24. decembra v Luksemburgu resno ranjen njen sin Edward Tomšič, star 30 let, ki se je nahajal s tankovnim oddelkom.

Edward je odšel k vojakom v marcu 1942, preko morja pa je bil poslan v novembra 1943. Poprij je delal pri Apex Electric Manufacturing Co.

NA OPERACIJI

Mr. Anton Anžlovar, poznani trgovec z modnim blagom, na

6202 St. Clair Ave., se nahaja v St. Alexis bolnišnici, na Broadway, kjer je srečno prestal operacijo.

Prijatelji ga lahko obiščejo od 2. do 3. ure popoldne ter od 7. do 8. ure zvečer. Želimo mu skorajšnje okrevanje!

ZAROKA

Mr. in Mrs. Jack Jesenko,

3567 W. 61. St., naznajata, da

sta se zaročila njih hči Ann in

T/Sgt. Harold F. Castle, sin Mr.

in Mrs. Frank Castle, 7404 Halle

Ave., ki je prišel domov na dopust po 43 mesecih na Pacificu.

Ann je članica društva Brooklynski Slovenci št. 48 SDZ in

lajtnant pri Častni straži SDZ.

DRAMSKO DR. ANTON VEROVŠEK

Redna mesečna se je dram

društva "Anton Verovšek", se

bo vršila v petek, ob 8. uri zvečer v Slovenskem delavskem

dому na Waterloo Rd. Članstvo

je prijazno vabljeno, da se udeleži polnoštevilno.

Kupujte vojne bonde in vojno-varčne znamke, da bo čimprej porazeno osišče in vse, kar ono predstavlja!

Ameriske čete na obronkih Koelna, Muenchena-Gladbacha

Vesti z bojišč

Umrli - ranjeni - ujeti

HENRY GLOVAN

Mr. in Mrs. Anton Glovan, stanujoča na 1279 E. 55 St., sta prejela poročilo, da je bil 24. decembra v Luksemburgu ranjen njen sin Corp. Henry Glovan, ki se sedaj zdravi v Angliji.

Henry je 22 let star in je pred odhodom k vojakom delal pri Chicago Pneumatic Tool Co. V septembri prošloga leta je bil ranjen tekmo bojev v Franciji.

* * *

ALBIN J. DOLENČ

Vojni department je sporočil Mr. in Mrs. Joseph Dolenc, da je izza 17. januarja pogrešan v akciji na Francoskem njen sin Corp. Albin J. Dolenc, ki se je nahajal z anti-tankovnim oddelkom. K vojakom je bil poklican v januarju, 1943, preko morja pa je bil poslan prošlega oktobra.

Poleg njega ima Dolencova družina še dva sina pri oboroženih silah: Pvt. Frank se nahaja na Palau otoku na Pacifiku, Pvt. Anthony pa je v Camp Flannin v Texasu. Albin je pred odhodom k vojakom delal pri City Ice & Fuel Co.

* * *

PAUL PECEK

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOST"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNIN)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznjaču v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50

For Half Year — (Za pol leta) 3.50

For 3 Months — (Za 3 meseca) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) \$7.50

For Half Year — (Za pol leta) 4.00

For 3 Months — (Za 3 meseca) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto) \$8.00

For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland,
Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Mirko G. Kuhel:

Slovenija v borbi za svobodo

IV.

SLOVENCI IN RUSI

Kot Slovani Slovenci najbolj občudujejo sovjetsko Rusijo. Za Ameriko in druge napredne države imajo globo spoštovanje, toda nobeden drugi narod jim ni toliko pri srcu kot ruski. Med jugoslovanskimi jeziki je slovenski ruskemu najbolj soroden. Ta fakt je bil posebno najbolj dokazan med prvo svetovno vojno, ko je avstrijska vlada poslala mnogo ruskih vojnih ujetnikov za delo v slovenske vasi in manjša mesta. Naši ljudje so brez posebnih potreboč razumeli njihov jezik in ujetniki slovenskega in po par mesecih prebivanja v Sloveniji so Rusi z lahkoto govorili slovenščino.

Tedaj naš narod ni nobenega ujetnika vprašal, kakšne politične pripadnosti je, dasi so bili Rusi "avstrijski sovražniki." Čutil je plemensko vez, ki jo je utrjeval sojni jezik, in se zavedal, da so bili Rusi ravnotako prisiljeni boriti se za "carja" kot so se Slovenci za avstrijskega cesarja.

Prve vesti o junaškem odporu rdeče armade proti Hitlerjevim hordam so južne Slovane elektrizirale. Stalingrad! Rusi tirajo nemško zverino nazaj v njen lasten brlog! Bližajo se — Balkan! Boljšega zdravila bi ne morel predpisati nobeden zdravnik. Ko je dospela v Slovenijo novica, da pošilja sovjetska vlada svojo vojaško misijo v Jugoslavijo in v Slovenijo, je zavladalo velikansko navdušenje. Tam so se že nahajali člani anglo-ameriške misije, na katere je bil narod silno ponosen. Sedaj pa še ruska misija! Juhej!

Ampak politični in vojaški voditelji, dasi prevzeti od navdušenja, so ostali realistični. Sprejem ruske misije ni bil nič večji kot sprejem Amerikancev in Anglezov. Bila pa je ena razlika: Slovenci so se brez potežkoč (brez vseh tolmačev), lahko pogovarjali s člani rdeče armade, kar je bilo nemogoče v slučajih slovenščine ne večih Amerikancev in Anglezov.

Načelnik ruske misije za Slovenijo je nadpolkovnik Bogomolov, podnačelnik pa polkovnik Petrahalceff. Ves štab te misije je kmalu po prihodu dal vsakemu vedenju, da je v Sloveniji radi vojaških in ne političnih razlogov. Dopustili niso niti, da bi jih partizani nazivali "Tovariš," češ, le člani rdeče armade smejo tako nazivati eden drugega. Brez posebnega izgovaranja so zahtevali, da se jih pri nagovoru naziva "Gospodin." To stališče ni presenetilo samo Slovence, temveč tudi Amerikance in Angleze, ki so se že "tovarišili" s partizani.

Rusi so se takoj izkazali z praktične vojake in so se brigali izključno le za vojaške zadeve. Potovali so po Sloveniji in proučevali in presojali vojaški položaj. Tratili niso ne časa ne besed. Partizanskim oficirjem so naravnost povedali, kaj jim je všeč in kaj ne, kje so napravili napake in kako jih naj popravijo. V tem oziru so Rusi bolj odprtji kot Amerikanci ali Anglezi, ki se v mnogih slučajih, boječi se zamere, niso upali javno izraziti svojo kritiko.

Rusi niso nobenega vprašali o njegovem političnem prepričanju. Zanimali so se le za vojaške zadeve. In vsled tega tudi slovenski komunisti niso imeli drugačne veljave pri članah ruske misije, razen ono, ki so jo zaslužili kot borci proti sovražniku na bojnem polju — in ne potom pisana in gorlice.

PRIMORSKO VRAŠANJE

Osvobodilna fronta zlasti poudarja nove meje za vojno Slovenijo, v kateri mora biti vključeno tudi Primorje, Istra in južna Koroška. Vrašanje Trsta je tudi vedno na površju. Trst ima več italijanskega kot slovenskega prebivalstva, vsled tega partizanski voditelji zahtevajo, da zaveznički priključijo Trst k Sloveniji brez ka-

kega plebiscita. Zahteve teh pokrajin od strani Osvobodilne fronte (predvojne politične stranke so skoraj do malega ignorirale to vprašanje), so pripomogle k razvoju partizanskega gibanja v vseh teh prizadetih okrajih. Narod je vse te zahteve glede preureditve mej z velikim navdušenjem pozdravil in jih podprl. Niti ne vprašuje katera "stranka" bo uresničila njegove aspiracije in težnje glede Združene Slovenije. V nobenem slučaju se Osvobodilna fronta ni posluževala gesla ali taktike, bodisi v notranjih ali zunanjih zadevah, ali napram okupatorju, — katerih ne bi narod v celoti odobraval in jih podprl.

Osvobodilna fronta posebno poudarja londonski pakt iz leta 1915, ko so bili primorski Slovenci prodani Italijanom za njihovo vojskovanje z zaveznički v prvi svetovni vojni. Osvobodilna fronta se je odločila, da se kaj takega ne sme več ponoviti. Narod je politično dozorel in se je s svojim lastnim orožjem in trpljenjem povspel do veličine, katere čast in spoštovanje namerava pred vsem svetom braniti. Pripravljen je sprejeti posledice plebiscita v vseh krajih, toda glede Trsta smatra za upravičeno, da ga zaveznički izročijo Jugoslaviji kot kazen, katero mora Italija plačati za svoje sodelovanje z osiščem.

KOMUNIZEM V SLOVENIJI NE MORE USPETI

Po koncu te vojne Slovenija ne bo sledila Sovjetski zvezni niti ne Ameriki. Ekonomski sistem ene niti druge ni prikladen za tako majhno deželo. Toda naša bo srednjo pot, ki bo dopuščala popoln razvoj privatnih podjetij in obenem onemogočila kako veliko nezaposlenost. Sistem ruskega kolektivizma ni izvedljiv. Zadosti pa je dela za vsega Slovence in Slovenko za prihodnjih petnajst ali dvajset let. Dežela je zadosti razdejana in opustošena. In radi tega tudi pravi komunizem v Sloveniji ne more uspeti. Kar je komunističnih elementov, so priključeni k Osvobodilni fronti in vsi skušajo Slovencem priboriti take pravice, kot jih predvideva ameriški "Bill of Rights," gospodarske probleme pa prepričajo takemu ekonomskemu načrtu, ki je na podlagi gospodarskega bogastva deželi najbolj prikladen.

Na podlagi teh dejstev bo v novi Sloveniji igrala komunistična stranka precej pohlevno vlogo, toda bolj realistično in narodnega značaja, torej ne more biti nevarna.

Švejkovo pismo z Italije

Nekje v južni Franciji

To pismo sem poslal v "Enakopravnost" še z Italijo 20. avgusta 1944, in meni še dozdeva, da ni prišlo v Ameriko. Ker imam danes par ur prostega časa, sem se namenil, da ga prepišem.

Danes hočem opisati kolikor mi je dovoljeno o delovanju našega bataljona. Kakor čitalatelj razvidijo iz mojega naslova, sem prideljen železniškemu bataljonu. (Pripomba — sedaj ne več!) In smo takoreč potujoci "Roundhouse", in večina bivši železniški delavci od New York Central in Santa Fe železniške družbe. Naša prva naloga je, kadar pridevo v novo zavzetoto mesto, da gremo v Roundhouse in pregledamo koliko je sovražnik uničil in ako se bo dalo kaj popraviti za nadaljnjo rabo. V največjih slučajih sovražnik uniči vse, le tu in tam se dobri še lokomotiva, da se jo da še toliko popraviti, da je še za rabo. Zato smo tudi največ nastavljeni v večjih železniških križiščih.

Gotovo bo kateri čitaleljev rekel, no, saj to ni nevarno delo. Ali, dragi čitalatelj, vedi, da se motiš. Bolj kakor na fronti v prvi liniji, ker sovražnik ne želi bolj kot razdejati vse s katerim železniško zvezo, zato nas sovražni aeroplani tudi redno napadajo. Naše delo je razdeljeno na kompanije, naša kompanija ima samo mašiniste in boiler-makers itd. Pri drugi sami strojevodje in kurjači in tako da sem nekak kompanijski angel Gabrijel. (Sliko Švejka s trobento potujoča železniška tovarna.)

No, naši fantje dela v Roundhouse, meni je bila dana pred več meseci služba kompanijskega trobentača, tako da sem nekak kompanijski angel Gabrijel. (Sliko Švejka s trobento potujoča železniška tovarna.)

Naše sedanje bivališče je veliko skladišče, v katerem sem pa zelo v dvomu, da so imeli Italijani kdaj kaj blaga, naloženega tukaj notri. Meni se vidi tako, da ga je dal Mussolini postaviti zato, da bi mu bila sreča mila v tej vojni, da bi skladal notri po drugih deželah naropano blago. Ali vojna jaki, ker bi vsaka rada prišla

po končani vojni v svobodno Ameriko, ali jaz mislim, da iz te moke ne bo kruha, ker mi vojaki se držimo naše narodne pesmi, ki se glasi: "Baben baba, bam brbam, jutri gremo kam drugam".

Pred časom sem obiskal Rim. Bil sem v cerkvi sv. Petra, Coloseum, nadalje Palazzo Venezia, kjer se je v času fašista ustil Mussolini žalostnega spomina, da bo podjarmil svet z osem milijoni bajonet. Ali možičelj je pozabil, da današnja vojna ni vojna bajonet, pač pa je vojna strojev, katerih pa kolikor sem razvidel z mojega dvoletnega časa čez lužo, da jih ni imel. Obiskal sem tudi katakombe in slavni Pompej in še velikih drugih zanimivih v zgodovinskih krajev, katerih imena pa zasedajo in ne morem omeniti, to pride kdaj pozneje.

Ko tako opazujem Italijo in njen prebivalstvo, mi pride nesvetokrat na misel, da z kom je misil Mussolo, da bo podjarmil svet? Ali z tistimi osem milijoni bajonet ali kaj? Jaz sedaj rečem Italijanom, kadar se salim z njimi, da so vsi bajoneti stari. (Otto milione baionette tutti rotte). Res, človek, ki opazuje slabo opremljeno in opravljeno vojaštvo, ne ve ali bi se jezik ali smejal tem osvojencem. Taka jeza me včasih prime, da bi najraji vse premetal, ko se spomnim, da so ti pipci hoteli osvojiti svet, in zatirali so naše slovenske brate. Tukaj jim mi delimo karme, om našemu narodu batine.

Res, kako bi mogel ljubiti te ljudi? Kakor je učil Kristus, meni je to nemogoče, ako se nam tudi silijo biti naši zaveznički. V mestu, kjer sem bil nastavljen prej, so bili vojaki in civilisti vse bolj pohlevni kakor so tukaj, dasi so tudi tukaj lačni. Ali fašizma še ne morejo pozabiti, so še vedno oholi, kakor da bi v resnicu podjarmili svet.

Sedaj pa malo o naših slovenskih fantih v naši kompaniji. Dasi je naš narod najmanjši med svetovnimi narodi, smo v naši kompaniji ameriški Sloveni prav dobro zastopani, in da so naše slovenske pesmi popularne, dokazuje dejstvo, ker jih pojejo še ameriški Indijanci. Pred časom sem srečal Robert A. Johnson, kateri je čistokrvni Indijanec, z naše kompanije, kateri je lepo živil gal zidano marelo. Vprašam ga, kje se je naučil to? In mi pojasni, da posluša Frank Mišmaš, kateri igra to na harmoniku. Meni se je dopadol, da Indijanec živil zidano marelo. (Tako sem misil, glej, glej, naš Viljem Lausche lahko postane slaven z židano marelo, kakov sam Johann Strauss z Donavskim valčkom.)

Slovenci, kateri reprezentiramo našo kompanijo, smo slediči: Frank Mišmaš, ki je naš igralec na harmoniku, doma z Pueblo, Colo., Peter Žagar, Kansas City, Kansas, Anthony Težak, Denver, Colo., Frank Tomazin, La-Salle, Ill., in moja malenkost, potem pa še pri drugi kompaniji en Clevelandčan J. Rojc in še Louis Yarm z Collinwooda, jo včasih primaha, in tako imamo včasih cel koncert. Se imamo včasih kar lepo tukaj v Italiji, posebno kadar gremo v vas h kaki italijanski družini, in Frank raztegne harmoniko, da meni vedno pride na misel: Eno, Lahi, vi niste dovolili našim Primorcem govoriti slovensko, sedaj morate pa poslušati slovensko muziko. In jaz jim v zabelo zapojem tisto, ki se glasi: "Pa bodeš videl, ti Italjan, kri bode stekla z tvojih ran, banda, banda že igra itd".

Veliko bi še rad napisal, ali moja kolena so otrpnila, ker moram pisati na kolenih, in to nič kaj prijetno delo. Predno pa zaključim, apeliram na vse Slovence, katere je rodila zavetna slovenska mati, da podpirate Jugoslovanski pomožni odbor S. S., ker naši ljudje v domovini bodo zmrzovali to zimo, in bi bilo zelo priporočljivo, da bi rojaki v Ameriki pričeli zbirati staro obleko, katere sem gotov, da leži še dovolj pod strešnjem (opomba urednika: To se je že zgodilo in prva pošiljka je že dospela v domovino). Moje mnenje je, da se bodo razmeritno toliko uredile do zime, da se jim bo lahko poslalo potrebno obleko do Božiča. Pomagajte otirati solze našim bratom in se stram onkraj morja. Delajte po geslu Janko Rogla: Daj brat, pomagaj sestra. Pustite vse nepotrebne strankarske prepirne na strani.

Pokusite sodelovati vsaj za to humanitarno ustanovo složno, bratsko in sestrsko. Pustite strankarstvo pri miru in naj se ne piše uredniških člankov kaširšen oni, ki mi je po naključju prišel v roke z "Ameriške Domovine" z dne 1. julija 1944. (Prepišem samo par stavkov): "Kaj naj bi bila prva SANSSova analoga, smo tudi mi pojasnili v zadnjih dveh uvodnih. (Teh nisem čital in mi ni znano kaj je bilo pojasnilo). Vemo pa že v naprej, da smo govorili gluham ušesom, dokler so v obdori tak tudi kot Adamč, Kristan, Rogelj, Zajc in pa glavni tajnik Kuhelj. Edina v tem odboru, ki razumeta vso stvar prav, sta ga. Prisland in Jože Zalar. Pak bosta opravila dva proti vsem drugim?

Kot ameriški vojak slovenskega porekla, apeliram na urednika "Ameriške Domovine", da naj pusti tako uredniške članke na strani in poskuši sodelovati z drugimi vsaj za to ustanovo. Meni se vidi, da je vsaka organizacija urejena po vojaškem načinu, kot so urejene vse vojaške edinice. Dva ne narediti veliko, združeni vse. Ni moj namen se vtikati v kako polemiko, povedati sem hotel le svoje mnenje. Apeliram še enkrat na vas, dragi rojaki, pozabite osebne mržnje, da ne bodo rekli naši bratje v domovini, da smo jih pozabili v najbolj kritični ur.

Pozdrav čitaljem teh vrstic in ostajam vaš dobrski vojak Švejk.

Louis Elovart.

Opomba: (Naslov dobijo prijatelji ali kdo hoče Švejku pisati, v našemu uradu).

Kupujte vojne bonde in vojno-varčevalne znamke, da bo čimprej poraženo osišče in vse, kar ono predstavlja!

Domača fronta

Pazite na električne in mehane naprave

Urad za civilne potrebe

pri War Production odboru

zivlja hišne gospodarje, da

bro pajizo na svoje naprave

radio aparate, hladilnike,

ne stroje, peči in vse elektri-

ne mehanične naprave, kar

danes bolj važno kot kdaj

LEPI STRIČEK

BEL-AMI

Francoski spisal — GUY DE MAUPASSANT
Prevel — OTON ŽUPANČIČ

(Nadaljevanje)

Vsa bleda je zašepetala:
"Jaz... sem ga vlekla?"

Zarulli ji je v obraz:

"Ti! Vse ste kar nore-

naj, Marelka, Suzana in dru-

re. Ali res misliš, da nisem za-

pazil, da ne moreš strpeti dva

dni, ne da bi ga "povabila?"

Teatralno se je vzravnala:

"Ne dovolim ti, z menoj tako

govoriti. Pozabil si, da nisem

vzravša v kramariji kakor ti."

Najprej je ostromel, kakor v

ta vkopan, potem je zarenta-

bil "Strela nebeška!", odšel in

zaloputnil vrata za seboj.

Komaj je bila sama, je sto-

pila nehotno pred zrcalo, da bi

se pogledala, kakor da se hoče

prepričati, ali se ni nič na nji

izpremenilo, takoj nemogoče,

tako nemogoče, tako grozno se

je zdelo vse, kar se je dogo-

dilo. Suzana zaljubljena v le-

pega strička! In lepi striček

se hoče poročiti s Suzano! Ne,

ne moti se, saj to ni res. De-

le se je pač zagledalo v tega

lepega fanta, čisto naravno; in

neadeja, da ga dobi za moža;

nekaj si je vteplila v glavo! Am-

pak on? On vendor ne more bi-

ti v to zapleten! Premišlja-

la vstopila v sobo, po-

mo vti vspričo velikih katas-

ti. Mi dajemo in izmenjavamo Eagle znamke

V METEŽU

MARIJA KMETOVA

Roman

(Nadaljevanje)

"Kdaj želiš oni denar?" ga je prekinil Gornik, ki se je le bal kakre sirovosti in mu je bilo po vsem tem, kar je izvedel, vendarle nekako čudno pri srcu vpričo Toneta, moža svoje bože zene.

"Tako; — lepo, da prideš sam na to misel in ne čakaš mohih besed," je odvrnil Tone in se zagledal v tla. "Kakor hitro mogoče," je dodal.

"Jutri dopoldne?"

"Pa jutri dopoldne — prav dobro. — Hudič vendar, zakaj nisem hud, jezen, besen — ničesar podobnega ne občutim. In zdi se mi, da se mi — milo izraženo — potihom posmehuješ in praviš, da sem bedak."

"Ah, čemu? Ti si tak, jaz pa tak. Jaz nimam, kar imas ti, in ti nimaš, kar jaz imam. Jaz želim, česar nimaš, ti želiš, česar nimaš — pa zakaj se ne bi pobotala? Če sta te dve stvari sicer res malo čudni v najinem zamenjanju — kaj to komu mar?" je modroval Gornik, čeprav proti svojemu prepričanju, a le zato, da ni vzbudil Tonetovih sirovosti.

"Torej ti tako sodiš, kakor mislim tudi jaz," je nekako zadovoljno odvрnil Tone. "No, to mi je všeč."

"Vendar upam, da sva potem na čistem za vselej?" je strogo dejal Gornik.

"Oh kajpa! Nič se ne boj!" je vzkliknil Tone.

"Dobro. Tako ti napišem nakazilo za banko — in jutri dvigneš denar."

"Je dobro."

Ko je Gornik pisal, ga je gledal Tone in govoril:

"Čudim se ti pa, da siliš v nešrečo, ti, ki si vendar sicer pameten in razumen mož in greš s svojim denarjem lahko kamorkoli. Pa greš in se zagledaš v žensko! Pa ne rečem v mlando, bujno deklete — ampak v tako — v Tino! Le kaj te je zmedlo!"

"Tako — zdaj je vse v redu." Gornik je nalašč preslišal zbadljivke, pomočil nakazilo Tonetu in vstal.

"Vidim, da me nočes poslušati. In ker si vstal, je znamenje, da hočeš, da grem. Že prav, ne bom te motil." In tudi on je vstal in vzel klobuk. "Pa glej, da ti ne bo žal . . ."

"Ne skrbi zame — že vem, kaj delam," je resno dejal Gornik in spremil Toneta do vrat.

"Se to," je povzel Tone. "Nič te ne sram, da si svojo 'bodoč' in tako dalje — kupil? Ha, ha!"

"Nikogar nisem kupil! Tina pojde z menoj, ker sama hoče."

"Torej tudi jaz nisem nikogar prodal?"

"Kakor hočeš, kaj boš govoril o tem!"

"A to vendar priznaš, da si imel lahko pot z množi? Kdo drugi bi te drugače — he-he!"

"Sodim, da veš, kako in kaj — černu nepotrebne besede? Zbogom! Vse drugo pri odvetniku. Tam podaš izjavo, da si zadovoljen in soglašaš z ločitvijo, ker se ne razumeta."

"O seveda! To že utegnem storiti. A bi lahko tudi nagajal . . . he, bi? Kako si prebledal, to zaljubljeni Andrejček, ti! Pa komu dam vse v roke?"

"Pircu — Tina že ve."

"Je prav — torej bo ona delala vse to?"

"Ona."

"In jaz bom prost. — A ti — revež. — Pa že grem, že grem. Na zdravje!"

Ko je Tone zaprl vrata za seboj, se je Gornik ustavil pred oknom in bobnal po šipah.

zmeni za ves svet. Modro je gledala na široko, mrko in resno cesto, ki se ji je pozvala le skrb za bogastvo, za denar in trgovino. Tu ni bilo izložb, onih kričečih, ponujajočih se. V resni mogočnosti je bila cesta všeč sama sebi, kakor bi vedela, koliko bogastva je okrog nje. Tu in tam je široka gledala napis raznih tvrdk in znanih imen; težki vozovi so stali pred hišami in se zibaje in škripajo počasi pomikali proti morju in kolodvoru. Mogočna vseoblast denarja in treznega, stoletja starega dela je polnila vso to cesto.

Zamolklo je zazvonil zvonec pri vrati in služkinja je odvedla Toneta v salon, kjer so se v pohištvi, slikah in zavesah mešali okusi in neokusi vseh časov in se gnetli slogi vseh zadnjih desetletij. Že so se odprla vrata sosednje sobe in Poldi je vzkliknil v najprijejšnjem načinom:

"Dobrodoši, dobrodoši, dragi gospod Mlakar!"

"Klanjam se, milostiva!" Tone se je globoko priklonil in poljubil Poldino roko, da je Poldi živo zardela in dejala še prijaznejše:

"Sedite, sedite, gospod, in bodite kakor doma."

Tone se je zahvalil in se pogrenil v ogromen naslanjač, Poldi pa je sedla na zofo, ponudila cigarete in tudi sama sega po njih.

"Poslavljaj se, gospa," je pričel Tone in bil nenadoma prepričan o resničnosti svojih besed.

"Poslavljate se? Pa kam hočete zdaj na jesen?"

"V Ameriko."

"Moj Bog, ali se norčujete? Je resnica?" Poldi je poskočila in plosknila z rokama. "Pa kaj vas je napotilo k temu in — Tina, kaj bo ona?" je hitela v eni sadi dalje in sedla tik Toneta.

"Tina? Ah, to sem zapodil."

"Gospod Mlakar, prosim vas, spravljate me v največjo rado-vednost! Govorite, govorite, kaj se je pripetilo, kaj je vendar?"

"In kaj menite, da bom mirno gledal vso to stvar z Gornikom?"

"Ah!"

"Saj vam je gotovo znano vse — in veste, jaz nisem človek, ki bi mirno trpel, da mu hodi kdo po glavi, pa če je to s am gospod Gornik! Ej, no, štreno sem jima zmedel."

"Za božjo voljo, je res to, kar pravite? Ah, moj Bog, da je prišlo tako daleč! Kako se mi smilite, vi revež, revež ubogi!"

"Hvala vam za sočutje, ki sem ga v resnici potreben. Saj si morete misliti, da se mi trga srce pri tem, ko moram razrediti dom . . ."

"Ne vi, ne vi, gospod Mlakar, ona ga je razdrila!" je hitela Poldi in odhitela k oknu in se spet vrnila.

"Žal, res je to — in vendar, gospa, hudo mi je." Tako je bil prepričan o tem, kar je govoril, da se je Tone kar pogrenil v tragedijo namišljenega položaja.

"In kako bo zdaj? Dvoboje? Tina v ječo?"

CLEVELAND ORCHESTRA
Frank Black, dirigent
SEVERANCE Četrtek, 1. mar., 8:30
DVORANA Sobota, 3. mar., 8:30
SIMON BARERE, piano
Ves Rachmaninoff program
Vstop: Severance dvorana CE. 7300

INCOME TAX
15 tega marca bo zadnji dan za izpolnitve listin dohodinskega davka. Kot prejšnja leta, tako bomo tudi letos na naših novih prostorih vsem na razpolago pri izpolnjevanju davčnih listin. Priporočljivo je, da se kakor hitro mogoče oglasite pri nas in listine izpolnite, ker zadnje dni bo težko vsem v zadovoljstvo postreči. Za točno in zanesljivo postrežbo obiščite

John Rožanc — INCOME TAX SERVICE
15607 WATERLOO RD., blizu E. 156th St.
IVanho 6561

Urad odprt od 9:30 zjutraj do 9. ure zvečer

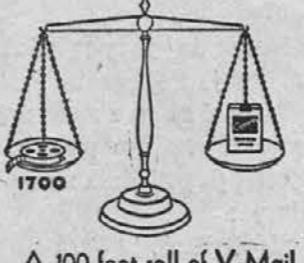
"Da, če bi hotel! Tako, da, bi nutku je bil spet prejšnji in je moral storiti. A sem, žal, pre-mehkega srca. Z enim mahom spodil Tino, naj gre, kamor hoče, jaz pa pojdem v Ameriko, jaz, ki sem ljubil dom, ki sem veroval v srečo, v zvestobo ljudi, v zvestobo svoje žene, ki bi si bil iztrgal srce iz prsi, le da bi bil mogel izbrisati madež te rodbinske nesrečе."

"Gotovo vam je bil kdo na-tvezalo ono pravljico — že vem, a vi verjamete?"

"Ah, kje — niti v sanjah, in sploh . . ." in je spet vstala in odhitela k oknu. "Koga neki pričakuje," je šinilo Tonetu v misli, a glasno je rekla:

"Še on bo potreboval denarja od mene — potem, ko se vrneš kot milijonar in ne bom gledal na denar."

"To sem si že mislila — seveda imate koga ondi v Ameriki, sorodnika, bogataša . . ."

A 100-foot roll of V-Mail contains 1,700 individual letters and occupies less space than a pack of cigarettes.

Kupujejo vojne bonde!

Za delavce

SNAŽILKE

ZA NOČNO DELO
Stalno delo

Visoka plača od ure in overtime

Pipe Machinery Co.
930 E. 70 St.

SNAŽILKE — 3.30 zj. do 12

Popust na osebnih nakupih
Stalno delo. Tedenska plača

THE HALLE BROS. CO.

Za delavce

Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE
ŽENSKE ZA OSKRBNICE

za poslopja v downtownu
Polni čas šest večerov v tednu
od 5.10 pop. do 1.40 zj.

Najboljša plača od ure v mestu — Stalno delo
Zahteva se izkaz državljanstva — Zglasite se

Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

Mali oglasi

OHIJSKA VINA

prodajamo na debelo in drobno

Joseph J. Smole, Jr.
6112 Glass Ave.

ISČE SE
ženske za čiščenje
uradov
Kratke ure — dobra plača
Zglasite se pri

Prospect Windo
Cleaning
1107 Bolivar Rd.

Delavno dekle ali ženske
za delo
v našem departmaju
pecivom
6 1/2 ur dnevno
Dobra plača
Uniforme in obredi posredovan
Vprašajte za Mr. W.

COLONNADE CAFE
Leader Bldg.
524 E. Superior Ave.

ISČE SE
ŽENSKE

za
lahko tovarniško
v našemu

Service Department
Visoka plača od ure
Tedensko plačilo
Priority vojna tovarna

OLIVER COR
nasledniki
CLEVELAND TRACT
CO.

19300 Euclid Ave.

Mali oglasi

JOHN ARSENAL
LATHING AND PLASTERING CO.
STUCCO AND ORNAMENTAL
IZVRŠUJEMO VSKOVITROVPLAČI
majhna in velika. Cene
3577 E. 149 St. 3511 E.
LO. 3764

Isče se stanovanje
s 5 sobami za štiri odrasle
be. Najraje v slovenski
običaji, ki je v bližini
je pripravljena plačati
do \$35 mesečno. Naslov
pusti v uradu "E."

REVOMATICNE
BOLEČI
PITAJTE
PAIN-EXPELLER
Od 1867 god.
Zanesljiv liniment fizično
večje

Kupujejo vojne bonde

Našlo se je
pred nedavnim majhne
bolele in tan barve, mazane
v okolici E. 60 St. Kako
greša, naj pokliče EN. 5000

An interesting sidelight of the New York Poultry show was this would-be "battle" between a White Plymouth Rock cockerel and a White Rose Comb bantam. Even though the cock has his leg raised in a threatening gesture, he thought better of his action in picking on his tiny bantam opponent.

Tots Raise Cubs on Bottle

Judith Snow feeds "Diana," who is being held by Neil Smith, while "Donna" on the scales, looks on. These two lion cubs are three weeks old, and because they were deserted by their mother, they were "adopted" by Mrs. Herman Snow, San Francisco. When they can feed themselves, they will be returned to the zoo.

DR. P. B. VIRANT — Optometrist

PREGLED OCI — PREDPIS OCAL

Uradne ure: 9:30 do 12:00; 1:30 do 5:00

Zvečer: 6:30 do 8:30

v sredo in soboto 9:30 do 12:30

15621 Waterloo Rd. Cleveland, Ohio

v poslopnju North American Banke

Za sestanek pokličite IVanhoe 6436

PORLAND MUSEUM